

SISTEMUL EUROPEAN DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ (SESF)

Sistemul european de supraveghere financiară (SESF) este un sistem multistratificat constituit din autorități de control microprudențiale și macroprudențiale, printre care [Comitetul european pentru risc sistemic](#), cele trei autorități europene de supraveghere și autoritățile naționale de supraveghere. SESF vizează asigurarea consecvență și coerentă a supravegherii financiare în UE. Acest sistem de supraveghere suferă schimbări ca urmare a realizării uniunii bancare, precum și a retragerii prevăzute a Regatului Unit din UE.

TEMEI JURIDIC

Articolul 114 și Articolul 127 alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

CONTEXT ȘI OBIECTIVE

Pe baza recomandărilor conținute în [raportul](#) prezentat de Grupul de experți „de Larosière” privind consolidarea mecanismelor europene de supraveghere, SESF a fost introdus în 2010 și a devenit operațional la 1 ianuarie 2011. SESF este compus din [Comitetul european pentru risc sistemic](#) (CERS), cele trei autorități europene de supraveghere – și anume [Autoritatea Bancară Europeană](#) (ABE), [Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe](#) (ESMA) și [Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale](#) (EIOPA) – și autoritățile naționale de supraveghere.

Obiectivul principal al SESF este acela de a garanta că normele aplicabile sectorului financiar sunt aplicate în mod corespunzător în toate statele membre, cu scopul de a menține stabilitatea financiară, de a promova încrederea și a asigura protecția consumatorilor. Obiectivele SESF includ și dezvoltarea unei culturi comune de supraveghere și formarea unei piețe financiare unice europene.

SESF este un sistem de supraveghere microprudențială și macroprudențială. Obiectivul principal al supravegherii microprudențiale este de a supraveghea și de a limita situațiile problematice ale unor instituții financiare, protejând astfel consumatorii. Pe de altă parte, supravegherea macroprudențială se ocupă de aspecte legate de expunerea întregului sistem financiar la riscuri comune și urmărește să limiteze dificultățile acestuia pentru a proteja economia globală împotriva unor pierderi semnificative la nivelul producției reale. În contextul SESF, CERS este responsabil de supravegherea macroprudențială a sistemului financiar al UE, în timp

ce supravegherea microprudențială este exercitată de ABE, ESMA și EIOPA, care colaborează în cadrul unui comitet comun.

Crearea uniunii bancare în 2012 a modificat forma cadrului UE de supraveghere, deoarece a introdus elemente noi, precum un set unic de norme pentru supraveghere, [mecanismul unic de supraveghere](#) (MUS), care a devenit operațional în 2014, [mecanismul unic de rezoluție](#) (MUR), care a devenit operațional în 2016 și sistemul european de garantare a depozitelor (EDIS). Negocierile cu privire la EDIS sunt în curs.

CADRU

A. Supravegherea microprudențială

În Uniunea Europeană, supravegherea microprudențială se caracterizează printr-un sistem multistratificat de autorități, separat în funcție de domeniul sectorial (bănci, asigurări și piețele de valori mobiliare) și nivelul supravegherii și al reglementării (european, respectiv național).

1. Autoritățile europene de supraveghere (AES)

La nivel european, autoritățile europene de supraveghere sunt responsabile pentru supravegherea microprudențială. ABE, EIOPA și ESMA sunt agenții ale UE cu personalitate juridică proprie, care sunt reprezentate de președinții lor. Aceste agenții sunt independente și acționează numai în interesul Uniunii în ansamblul său. În septembrie 2017, Comisia a publicat „Pachetul de revizuire a AES” constând din trei propuneri legislative, cu scopul de a consolida competențele, guvernanta și finanțarea AES.

Regulamentele de înființare a AES definesc obiectivul principal al acestora, și anume acela de a contribui la stabilitatea și eficacitatea sistemului financiar. AES au un rol în activitățile următoare: facilitarea bunei funcționări a pieței interne, incluzând, în special, un nivel solid, eficient și consecvent de reglementare și supraveghere; garantarea integrității, transparenței, eficienței și bunei funcționări a piețelor financiare; consolidarea coordonării internaționale în domeniul supravegherii; prevenirea arbitrajului de reglementare și promovarea condițiilor de concurență echitabile; asigurarea unei reglementări și supravegheri corespunzătoare a oricăror riscuri asumate relevante; și îmbunătățirea protecției consumatorilor.

AES contribuie la elaborarea unui set de norme unice prin elaborarea de standarde tehnice de reglementare și standarde tehnice de punere în aplicare, care sunt adoptate de Comisie (sub formă de acte delegate sau de acte de punere în aplicare). AES emit orientări și recomandări și au anumite competențe în ceea ce privește încălcările legislației UE de către autoritățile naționale de supraveghere, situațiile de urgență și litigiile dintre autoritățile naționale de resort.

Cele trei AES sunt organizate în același mod. Structura lor de conducere prevede un consiliu de supraveghere [ca organ principal de decizie, compus din președinte, președinții autorităților de supraveghere competente din fiecare stat membru și câte un reprezentant din partea Comisiei, a Băncii Centrale Europene (BCE), a CERS și a celorlalte două AES], consiliul de administrație, un președinte și un director executiv.

a. Autoritatea Bancară Europeană (ABE)

Temei juridic: Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea Bancară Europeană), [astfel cum a fost modificat de legislația ulterioară](#).

Sediul [ABE](#) este actualmente la Londra. Cu toate acestea, având în vedere retragerea prevăzută a Regatului Unit din UE, ABE își transferă treptat operațiunile către birourile din Paris și va fi pe deplin operațională în noul său sediu începând din iunie 2019. Domeniul său de responsabilitate cuprinde instituțiile de credit, conglomeratele financiare, societățile de investiții, instituțiile de plată și instituțiile de monedă electronică. ABE este, de asemenea, însărcinată cu inițierea și coordonarea, în cooperare cu CERS, de simulări a unor situații de criză în sectorul bancar. Ultimul astfel de test de rezistență a fost efectuat în [2018](#), iar următorul va avea loc în [2020](#).

b. Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA)

Temei juridic: Regulamentul (UE) nr. 1094/2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană de asigurări și pensii ocupaționale), [astfel cum a fost modificat de legislația ulterioară](#).

Sediul [EIOPA](#) este la Frankfurt pe Main. Domeniul său de activitate îl constituie în principal societățile de asigurare și de reasigurare, intermediarii de asigurări, conglomeratele financiare și instituțiile pentru furnizarea de pensii ocupaționale. EIOPA contribuie la elaborarea unui set unic de reglementare privind asigurările și pensiile ocupaționale, în principal prin intermediul regimurilor „[Solvabilitate II](#)” și, respectiv, [IORP](#). Ultimul test de rezistență a sectorului asigurărilor a fost efectuat în [2018](#), iar cel mai recent în domeniul pensiilor ocupaționale a fost lansat în aprilie [2019](#). Raportul privind testul de rezistență urmează să fie publicat în decembrie 2019.

c. Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA)

Temei juridic: Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană de asigurări și pensii ocupaționale) [astfel cum a fost modificat de legislația ulterioară](#).

Sediul [ESMA](#) este la Paris. Domeniul său de competență acoperă piețele titlurilor de valoare și participanții la acestea (burse, brokeri, fonduri etc.). În UE, ESMA este unica instituție responsabilă de înregistrarea, supravegherea și sancționarea agențiilor de rating de credit și a registrelor centrale de tranzacții. ESMA se ocupă, de asemenea, de recunoașterea contrapartidelor centrale și a registrelor centrale de tranzacții din țări terțe (adică din țări care nu fac parte din UE) și de certificare și aprobare a agențiilor de rating de credit din țările terțe.

ESMA a efectuat cel de al doilea test de rezistență a contrapărții centrale în [2017](#) și a lansat un al treilea în aprilie [2019](#).

2. Organisme comune

a. Comitetul comun al autorităților europene de supraveghere

Comitetul comun este responsabil pentru coordonarea globală și transsectorială, cu scopul de a asigura coerența supravegherii. După cum s-a prevăzut în regulamentele privind AES, aceasta include următoarele domenii: conglomeratele

financiare; contabilitatea și auditul; analizele microprudențiale ale evoluțiilor, riscurilor și vulnerabilităților transsectoriale care pun în pericol stabilitatea financiară; produsele de investiții cu amănuntul; măsurile de combatere a spălării banilor; schimbul de informații între CERS și AES; și dezvoltarea de relații între aceste instituții. Comitetul comun este responsabil pentru soluționarea litigiilor dintre autoritățile ce participă la SESF.

Comitetul comun se compune din președinții AES (și ai eventualelor subcomitete) și este prezidat de președintele unei AES, prin rotație, cu un mandat de douăsprezece luni. Președintele Comitetului comun este și vicepreședinte al CERS. Comitetul comun se întrunește cel puțin o dată la două luni. Secretariatul este compus din personal al AES.

b. Camera de recurs

Camera de recurs este independentă de cele trei AES și este responsabilă pentru apelurile introduse de părțile afectate de Deciziile autorităților europene de supraveghere.

Aceasta se compune din șase membri și șase supleanți numiți de AES pentru un mandat de cinci ani, pe baza unei liste scurte propuse de Comisia Europeană.

Deciziile Camerei de recurs pot fi contestate în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene.

3. Autoritățile de supraveghere competente de la nivel național

Fiecare stat membru desemnează propriile autorități naționale competente, care fac parte din SESF și sunt reprezentate în AES.

B. Supravegherea macroprudențială

Comitetul european pentru risc sistemic (CERS)

Temei juridic: [Regulamentul \(UE\) nr. 1092/2010 privind supravegherea macroprudențială la nivelul Uniunii Europene a sistemului financiar și de înființare a unui Comitet european pentru risc sistemic](#) și [Regulamentul \(UE\) nr. 1096/2010 al Consiliului privind acordarea unor competențe specifice Băncii Centrale Europene referitoare la funcționarea Comitetului european pentru risc sistemic](#).

Supravegherea macroprudențială este realizată, la nivel european, de CERS. Obiectivul său este acela de a preveni și atenua riscul sistemic la adresa stabilității financiare în funcție de evoluțiile macroeconomice. Regulamentele de instituire conferă CERS diferite sarcini și instrumente, inclusiv: culegerea și analizarea informațiilor relevante; identificarea și clasificarea riscurilor sistemice în funcție de prioritate; emiterea de avertismente și recomandări, monitorizarea și urmărirea acestora; emiterea de avertizări confidentiale și evaluări adresate Consiliului în cazul în care CERS consideră că ar putea interveni o situație de urgență; cooperarea cu alte organisme din SESF; coordonarea activității cu organizațiile financiare internaționale, precum Fondul Monetar Internațional (FMI) și Consiliul pentru Stabilitate Financiară (FSB); și îndeplinirea sarcinilor prevăzute în alte acte legislative ale UE.

CERS se compune dintr-un consiliu general, un comitet director, două organe consultative (Comitetul consultativ științific și Comitetul consultativ tehnic) și un secretariat.

BCE asigură sprijin analitic, statistic, administrativ și logistic pentru CERS. Președintele BCE deține în același timp și funcția de președinte al CERS. În 2014, Comisia a publicat un [raport](#) privind misiunea și organizarea CERS.

C. Cooperarea la diferite niveluri

Diversele instituții din cadrul SESF se coordonează și la nivel internațional cu alte instituții.

EVOLUȚIA CADRULUI DE SUPRAVEGHERE

Criza financiară a dovedit că simpla coordonare a supravegherii financiare prin intermediul SESF nu a fost suficientă pentru a împiedica fragmentarea pieței financiare europene. Pentru a depăși acest obstacol, a fost instituită [uniunea bancară](#) în UE. Ca unul dintre pilonii principali ai uniunii bancare, [MUS](#) este un element deosebit de important al cadrului de supraveghere. Obiectivul său este de a asigura o supraveghere coerentă și consecventă a instituțiilor de credit, pentru a preveni arbitrajul de reglementare și fragmentarea pieței serviciilor financiare din Uniunea Europeană. MUS constă din toate statele membre ale zonei euro și acele state membre ce nu fac parte din zona euro, dar doresc să participe. MUS este alcătuit din BCE și autoritățile naționale competente, care cooperează și procedează la schimbul de informații. BCE este responsabilă pentru funcționarea eficientă și consecventă a mecanismului. Din noiembrie 2014, [Regulamentul privind MUS](#) conferă BCE sarcini specifice. Aceste sarcini includ autorizarea instituțiilor de credit, asigurarea conformității cu alte cerințe de reglementare și prudențiale și efectuarea analizelor prudențiale. BCE este responsabilă pentru supravegherea directă a băncilor de nivel „semnificativ”, în timp ce autoritățile naționale supraveghează alte instituții, de un nivel „mai puțin semnificativ”. Pe lângă aceste sarcini microprudențiale, BCE are și sarcini macroprudențiale și dispune de instrumente de intervenție, de exemplu în ceea ce privește rezervele de capital. În acest scop, structura de conducere a BCE a fost adaptată prin introducerea unui Consiliu de supraveghere. În vederea asigurării unei supravegheri consecvente, BCE cooperează îndeaproape cu celelalte autorități ce alcătuiesc SESF, mai ales cu ABE.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul European, în calitate de colegiuitor, a jucat un rol important în crearea legislației de înființare a SESF și continuă să o facă în cadrul negocierilor privind legislația referitoare la diferite elemente ale uniunii bancare. Parlamentul are un rol important și în ceea ce privește actele delegate (inclusiv standardele tehnice de reglementare) și actele de punere în aplicare (inclusiv standardele tehnice de punere în aplicare) adoptate de Comisie. El dispune de drepturi largi de informare, primind, de exemplu, programul de lucru anual, programul de lucru multianual și un raport anual privind AES. Președinții AES și directorii executivi trebuie să fie aprobați de Parlament. În plus, Parlamentul poate solicita avize din partea AES. De asemenea, Parlamentul votează, în fiecare an, acordarea a descărcării de gestiune pentru execuția bugetului acestor autorități. Parlamentul și BCE au încheiat și un Acord interinstituțional^[1] pentru

[1]2013/694/UE.

a asigura astfel [responsabilitatea](#) și controlul exercitării sarcinilor conferite BCE în cadrul MUS. În plus, președintele Consiliului de supraveghere [prezintă](#) Parlamentului raportul anual al BCE privind activitățile de supraveghere, dă lămuriri în legătură cu executarea de către BCE a sarcinilor sale de supraveghere și răspunde la întrebările adresate de membrii Comisiei pentru afaceri economice și monetare (ECON).

[Dražen Rakić / Denitza Dessimirova](#)
05/2019

